

POP-UP
EXPO

WOLVEN
IN LIMBURG

Ontdekboekje

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

duinengordel
landschap van goud

bosland
dromen tussen bomen

GrensPark
Kempen-Broek

provincie
Limburg
met steun van limburg.be

PROVINCIAAL
NATUUR-
CE_NTRUM

INSTITUUT
NATUUR- EN
BOSONDERZOEK

Inhoud

Inhoud	3
Mijn paspoort	4
Wolven	5
Pootafdruk	7
Wolven in Limburg	8
Wat eten wolven?	11
Hoe als boer je vee beschermen?	12
Big 5 van Europa	13
De boze wolf	14
Meer informatie	15

Mijn paspoort

- Mijn naam

.....

- Mijn klas

.....

- Mijn school

.....

Wolven

Vul hieronder het wolven paspoort aan.

- Naam
Europese grijze wolf
- Wetenschappelijke naam
Canis lupus
- Naam van een groep wolven
roedel
- Naam van een wolf baby
welp
- Lichaamslengte
1 à 1,5 meter
- Schofthoogte
65 tot 80 cm
- Gewicht
35 à 45 kg
- Kleur
beige tot rossig bruine vacht en een grijze rug

- Zicht in ° uitgedrukt
250 °
- Maximum leeftijd
10 jaar in het wild (15-20 jaar in gevangenschap)
- Topsnelheid
50 km/uur
- Gemiddeld aantal jongen per nest
4 – 6 welpjes
- Kleur van de ogen
goudgeel met zwarte pupil (blauw bij geboorte)
- Lieve­ling­seten
edelhert, ree en everzwijn

Pootafdruk

Teken hieronder een pootafdruk van de wolf.

Wolven in Limburg

De wolven hebben zich in Noord-Limburg gevestigd. Toch beweren sommigen dat ze hier uitgezet zijn, wat volgens experts niet klopt.

De eerste wolf in Limburg, Naya, kwam begin 2018 de provincie binnen via de gemeente *Bocholt* in het gebied *Kempen~Broek*.

Ze legde maar liefst *2 000 km* af om in Vlaanderen toe te komen. Dit weten we omdat ze een hele tijd een speciale GPS-halsband droeg.

In maart 2018 werd jammer genoeg een wolf doodgereden in *Opoeteren*.

De wolf Roger was toen amper 10 maanden oud. Het eerste wolf verkeers-*slachtoffer*.

In augustus werden plotseling verschillende schapen gedood, niet echt de gewoonte van Naya. DNA-materiaal en camerabeelden bevestigden dat er een 2^e wolf aanwezig was, hij werd *August* genoemd. Ook van deze wolf kon de route via DNA-sporen getraceerd worden: via Duitsland en Nederland, kwam hij in België terecht.

Het wolvenkoppel vertoeft vandaag in een gebied van zo'n 20 000 ha groot dat zich uitstrekt over het natuurgebied *Bosland* en de 2 militaire gebieden.

Dit leefgebied noemen ze de *home range*.

Vul de verschillende natuurgebieden
in Limburg in:

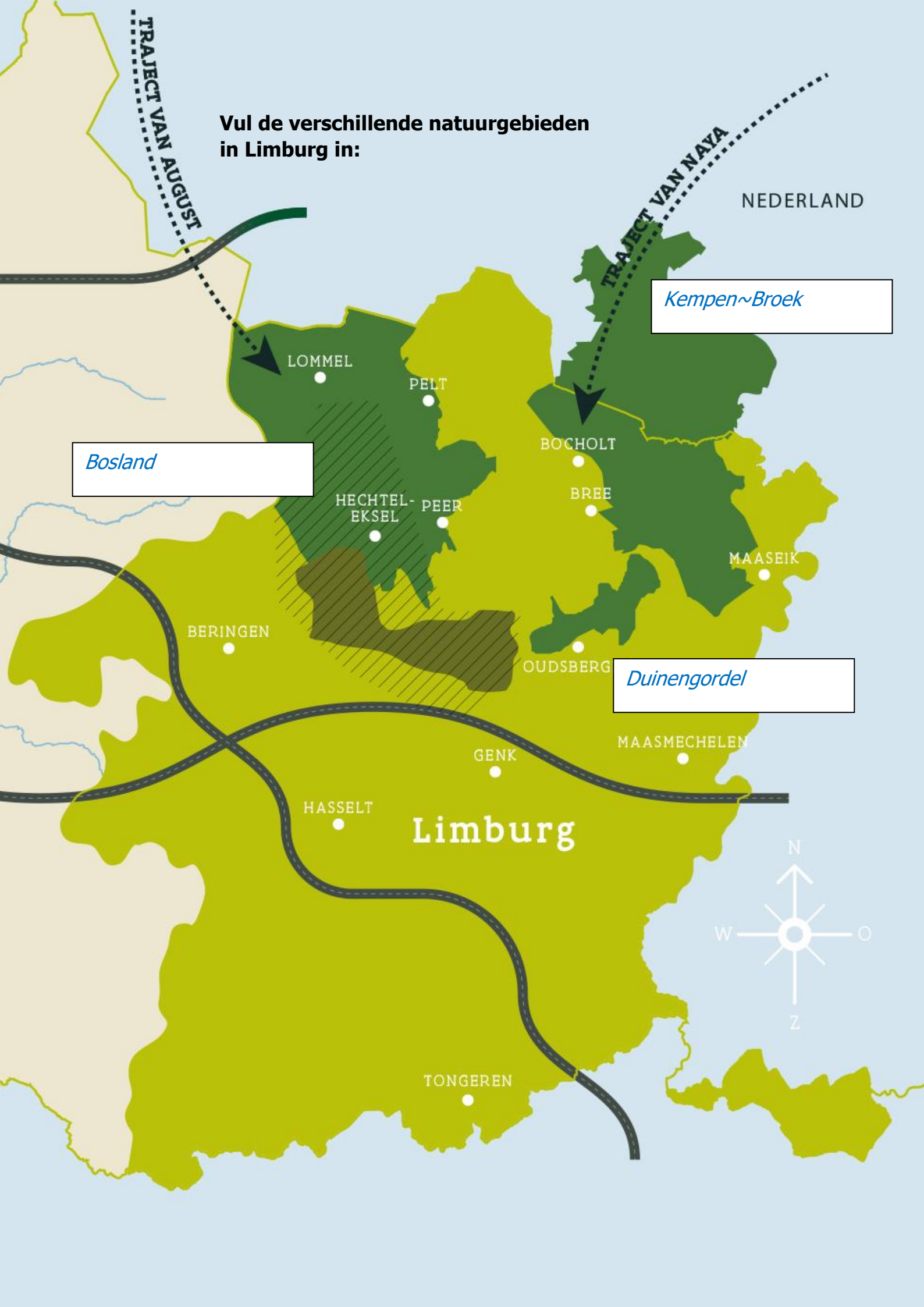
NEDERLAND

Kempen~Broek

Bosland

Duinengordel

Limburg

Horen Naya en August thuis in Limburg?

Hebben er voor Naya en August ooit wolven geleefd in Limburg?

- ☒ Ja
- ☐ Neen

Hoe weet je dat?

door de toegekende afschotpremies in de 19de eeuw

Welke rol kunnen wolven vervullen in de Limburgse natuur? Duid aan wat juist is.

- ☐ Wolven houden de heide in stand door boompjes af te knabbelen
- ☐ Wolven jagen mensen uit het bos en voorkomen zo slukstorten
- ☒ Wolven eten oa. everzwijnen en reeën, en zorgen dat alleen de gezondste dieren overblijven
- ☒ Wolven dragen bij tot het beperken van verkeersslachtoffers met reeën en everzwijnen

Waarom is de kans dat mensen wolven ontmoeten heel erg klein?

- ☐ Wolven doen zich voor als schapen en vallen dan niet op
- ☒ Wolven leven uitsluitend 's nachts
- ☒ Wolven zijn heel erg bang voor mensen
- ☒ Wolven zijn heel slim en nemen geen risico's
- ☐ Wolven kruipen in bomen als ze mensen zien

Wat eten wolven?

Wolven staan aan de top van de voedselketen en vervullen een belangrijke rol in het ecosysteem. Maar weet jij ook wat ze eten?

Wolven eten graag:

- *ree*
- *everzwijn*
- *konijn*

Iedere dag eten ze wel **3** kg vlees. Komen ze een makkelijke prooi tegen, zoals een onbeschermd *schaap*, dan kan de wolf dit ook aanvallen en opeten!

Welke drol is van Naya of August?

Hoe als boer je vee beschermen?

Niet alle landbouwers zien de wolf graag terugkomen. Welke maatregelen dienen landbouwers te nemen om beter samen te leven met de wolf?

Om de wolven af te schrikken is het best om *elektrische* rasters of netten op te zetten. Die moeten goed aangesloten zijn en zeker tot op *de grond* komen. Landbouwers die deze maatregelen nemen in risicogebied komen in aanmerking voor een *subsidie*.

De omheining moet minstens *120* cm hoog zijn. De wolf mag niet *onder*, niet *door* en over het net kunnen. De afstand van het raster tot de grond mag maximaal *3* cm zijn.

Er moet bovendien minstens *4 500* volt spanning op het elektrische raster zijn. Het *wolvenplan* bevat informatie, acties en tips hoe mens en dier beter kunnen samenleven.

Big 5 van Europa

Omcirkel hieronder welke diersoorten tot de "Big 5" van Europa horen.

Bruine Beer

Leeuw

Neushoorn

Wisent

Buffel

Lynx

Veelvraat

Luipaard

Olifant

Wolf

De boze wolf

Boze wolven bestaan enkel in sprookjes! Want wolven zijn kwetsbaar, schuw en bang van mensen! Welke sprookjes met boze wolven ken jij?

- Sprookje 1
Roodkapje
- Sprookje 2
De wolf en de zeven geitjes
- Sprookje 3
De drie biggetjes

Persoonlijke notities

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Meer informatie

Surf naar de websites van de Pop-up Expo Wolven in Limburg partners

www.natuurenbos.be/wolf

www.duinengordel.be

www.kempen~broek.be

www.bosland.be

www.inbo.be

In samenwerking met:

PROVINCIAAL
NATUUR-
CENTRUM
Natuurlijk verbonden